

Därför valde vi tåget på vår bröllopsresa

Journalisterna Malin Lundberg och Fredrik Rosenqvist från Mariehamn valde att ta tåget på sin bröllopsresa till Italien. På sin väg ner genom kontinenten fick de vara med om ett dramatisk brandlarm inne i en alptunnel, se de mest fantastiska vyer och lära känna ett Europa där klimatet seglat upp som den viktigaste frågan i det kommande EU-valet.

Klockan är strax efter sex på morgonen och vi färdas i hög fart genom en järnvägstunnel nära gränsen mellan Österrike och Italien. Jag har sovit dåligt hela natten och nu grusas allt hopp om en sista timmes sömn av en högtalare i vårt rum som börjat ge ifrån sig det mest ilska tjut jag någonsin hört. Jag begriper inte varför väckningen sker redan nu med tanke på att det är mer än en timme tills vi är framme i Udine.

När vi kravlat oss ur våra sängar visar det sig att det är brandlarmet som ljuder, inte en vanlig väckning. Det ropas ut en order på tyska till personalen och plötsligt springer fem anställda med varsin brandsläckare förbi oss i riktning mot loket. Det luktar bränt inne i korridoren och människor frågar varandra vad som händer. I mitt eget huvud snurrar det mängder med frågor, som hur illa det är om ett tåg börjar brinna inne i en tunnel, vad som händer om det sker en explosion i loket och, framför allt, varför vi inte bara tog flyget ner till Italien?

Den sista frågan är enkel att svara på, även strax efter klockan sex på morgonen i en rökluktande gammal österrikisk tågsvagn. Vi valde att ta tåget på vår bröllopsresa av miljöskäl. Vi tar väldigt allvarligt på budskapet att koldioxidutsläppen måste minska för att inte vår planet ska drabbas av en allvarlig klimatkris. Med tanke på hur bråttom det är och hur allvarliga konsekvenserna kan bli om inget görs kan vi inte längre flyga med gott samvete.

Den 26 maj är det val till Europaparlamentet, något vi tydligt märker på vår resa. Bland annat kantas gatorna i Wien av affischer på förhoppningsfulla kandidater. I takt med att invandringen till Europa minskat har klimatet seglat upp som den hetaste politiska frågan i flera europeiska länder. De populistiska partier som i tidigare utnyttjade flyktingkrisen till att locka väljare använder nu klimatkrisen för att göra detsamma. I stället för krav på stängda gränser vänder sig nu partier som Alternativ för Tyskland, Dansk Folkeparti, Sverigedemokraterna och Sannfinländarna mot "klimathysterin" och "klimatbluffen". De förlöjliga människorna som jobbar för klimatet och går till val med löften om sänkta bensinpriser i stället för koldioxidskatt.

Att ta tåget på sin bröllopsresa våren 2019 handlar därför inte bara om att minska sina egna koldioxidutsläpp. Det handlar lika mycket om en politisk viljeyttring, om ett försvar av den samlade vetenskap som säger att vi har en klimatkris och om att stå upp för människor som Greta Thunbergs rätt att kämpa för planetens framtid, utan att bli kallade för "hysteriska barnsoldater" av tyska populistpartier. Men det handlar också om att på allvar lära känna vår egen kontinent. Att verkligen resa genom Europa och träffa människor som bor i Danmark, Tyskland och Österrike – inte bara flyga 10.000 meter ovanför deras huvuden.

Vår egen resa börjar med nattåget från Stockholm till Lund och sedan vidare med både tåg, buss och färja till Hamburg. På en restaurang i närheten av centralstationen i Hamburg träffar vi Daniel, som trots att han doktorerat i matematik och ofta besöker olika kongresser pratar väldigt knackig engelska. Vi berättar att vi åker tåg för klimatets skull. Han nickar, säger att det finns många i Tyskland som tänker på samma sätt men att han själv inte är så säker på att tåg är bättre än flyg. Hans engelska är lite för dålig för att kunna förklara hur han menar, men när jag och min fru beställer en leberkåse (en sorts tysk köttfärslimpa) flyter plötsligt engelskan på bättre igen.

– Men vad gör ni? Ni kan inte äta bayersk mat när ni är i Hamburg! Det där är så typiskt. Alla tror att hela Tyskland är som Bayern, men vi dricker inte öl ur enlitersglas och vi äter inte leberkåse.

Han grabbar tag i servitören och ifrågasätter hur restaurangen kan servera bayersk mat, varpå servitören nickar mot oss och och säger:

– För att sådana som de vill ha det.

När vi under vår resa promenerar genom europeiska storstäder som Stockholm, Köpenhamn, Wien och München tänker jag en del på Daniel. På vad han tycker om att de flesta i München verkar äta dönerkebab, inte leberkåse, och att varannan restaurang i Wien tycks vara italiensk. Oavsett vem vi pratar med vurmar lokalbefolkningen för det lokala och de flesta turister är på jakt efter det genuina, men av någon anledning blir det här svårare att få tag i. Att äta bayersk mat i München och nordtysk mat i Hamburg är i dag en lyx, inte en lättillgänglig självklarhet.

Slutmålet med vår resa är Piran i Slovenien och Verona i Italien, men genom att ta tåget istället för att flyga är resan dit mer än halva nöjet. På vägen ner åker vi tåg på nätterna och upptäcker europeiska storstäder på dagarna. I Wien besöker vi Spanska ridskolan, häpnar över Schönbrunnspalats och upptäcker heuriger-traditionen i Grinzing i utkanterna av Wien, en tradition som går ut på att dricka lokalproducerat vin, äta lokalproducerad mat och lyssna till den lokala Schrammelmusiken. "Det här skulle Daniel gilla", tänker jag.

Vi hittar många pärlor under vår tågresa genom Europa. Den magiska havsutsikten i slovenska Piran, motionsspåret längs floden Adige i centrala Verona och en sinnessjukt bra bryggerirestaurang bara ett stenkast från centralstationen i München. Vi åker linbana upp till Monte Baldo vid Gardasjön, hör Italiens gamle vm-hjälte från 2006 Fabio Grosso bli utbuad av hemmapubliken på Stadio Marcantonio Bentegodi i Verona (han fick sparken som

huvudtränare för Verona direkt efter matchen) och njuter av den helt makalösa utsikten på tågresan mellan Verona och München.

Att ta tåget på sin bröllopsresa våren 2019 är ett politiskt ställningstagande, men det är också det roligaste sättet att färdas genom Europa. Om vi hade tagit flyget till Verona hade 90 procent av allt roligt vi upplevde under vår resa aldrig hänt. Vi hade aldrig träffat Daniel i Hamburg, sett lipizzanerhästarna i Wien eller ätit sagolika smörrebröd i Köpenhamn. Det tog längre att ta sig till målet, men själva resan blev i stället så mycket roligare.

På samma gång som det är fullt möjligt att ta tåget på semestern måste våra politiker och statligt ägda tågbolag ta sitt ansvar och göra det billigare, enklare och ännu bättre att åka tåg. Det är otroligt krångligt att boka sin resa, det är dyrt i förhållande till att ta flyget och tågen är i de flesta fall väldigt ålderstigna. Den som vill åka nattåg på kontinenten är hänvisad till österrikiska ÖBB som ärvt Deutsche Bahns gamla nattåg när det tyska tågbolaget beslutade sig för att lägga ner nattågen för tre år sedan.

Förutom brandlarmet mellan Wien och Udine råkar vi ut för ett restaurangvagn utan elektricitet mellan Verona och München, ett lok som går sönder mellan München och Hamburg och ganska otrevlig och nonchalant personal på de flesta tåg. För att tåget ska kunna ta upp konkurrensen med flyget måste problemen åtgärdas och standarden höjas, något som redan har börjat ske i och med att tågresandet växer i popularitet och trycket på politikerna ökar.

Så hur gick det då med brandlarmet på tåget mellan Wien och Udine? Några minuter efter att personalen rusat framåt i tåget med sina brandsläckare stannar på vi på en öde station ett femtiotal kilometer norr om Udine. En prydlig, skräckslagen dam tar sin väska och lämnar tåget, för rädd för att stanna kvar ombord. Exakt vad som orsakade larmet får vi aldrig reda på. En i personalen tror att rök från bromsarna från ett godståg kan ha kommit in i vårt tåg och orsakat brandlarmet. Efter att ha vädrat ut röken i en halvtimme rullar vi till slut in mot Udine. Vad som hände med den paranta damen vet jag inte, men jag tror knappast hon tar tåget på sin nästa semester. Men det tänker vi fortsätta göra, för flyget är inte längre ett alternativ för oss.

Fredrik Rosenqvist